

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้ครอบคลุมเฉพาะหนังสือสำหรับเด็กฉบับชนะการประกวดและได้รับรางวัลเนื่องในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติปี พ.ศ. 2524- พ.ศ. 2527 และรางวัลการประกวดต้นฉบับหนังสือภาพสำหรับเด็ก พ.ศ. 2524 - พ.ศ. 2527 (หากปีใดไม่มีเรื่องใดได้รับรางวัลดีเด่นหรือรางวัลชนะเลิศ ก็จะทำการวิจัยเรื่องที่ได้รับรางวัลชมเชยหรือรางวัลรองชนะเลิศแทน โดยการจับฉลากจากชื่อเรื่องที่ได้รับรางวัลชมเชยมาเพียงเรื่องเดียวของแต่ละประเภทในแต่ละปี)

1. หนังสือที่ได้รับรางวัลเนื่องในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ จำนวน 16 เรื่อง (19 เล่ม) ได้แก่

หนังสือสำหรับเด็กชั้นประถมศึกษา (อายุ 9-11 ปี)

ประเภทบันเทิงคดี

อำนาจ เข็นสบาย. จ้าวป่า. ภาพโดย วิน. กรุงเทพฯ: พี. ซี., 2524.

สุนทรีย์ คัมภีร์ปกรณ. หมี่ใหญ่ผจญภัย. ภาพโดย ประสิทธิ์ อึ้ง. กรุงเทพฯ:

บรรณกิจ, 2525.

สุเทพ จิตรชื่น. ต้นไม้มีเพื่อน. ภาพโดย วีระ มณีนันทะพร.

กรุงเทพฯ: ศึกษาพร, 2526.

ประเภทคำประพันธ์

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์. และวีระศักดิ์ พุชันธิน. ก ข ชับขาน.

ภาพโดย ประคองกุล พงษ์ไพบูลย์. กรุงเทพฯ: ก. ใจ,

2527.

หนังสือสำหรับเด็กระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ระดับเด็กก่อนวัยรุ่นอายุ

12-14 ปี)

ประเภทบันเทิงคดี

จำลอง ผึ้งชลจิตร. ขนานน้อยกลางทุ่งนา. กรุงเทพฯ: ตันหมาก, 2524.

มาลา คำจันทร์. ลูกป่า. กรุงเทพฯ: คณวรรณกรรม, 2525

ทำนุ อ้นประเสริฐ. เพื่อนแท้. ภาพโดย สบปติ กวีชก. กรุงเทพฯ:

ไทยวัฒนาพานิช, 2526.

ส. ฟู่มสุวรรณ. เหยี่ยวชากัน. ภาพโดย จารุพงษ์ จันทรเพชร.

กรุงเทพฯ: บรรณกิจ, 2527.

ประเภทสารคดี

สุรินทร์ มัจฉาชีพ. ชีวิตใต้ทะเลไทย. กรุงเทพฯ: แพร์พิทยา, 2524.

(ร่างวัลชมเชย)

สุรินทร์ มัจฉาชีพ. เปลือกหอยของไทย. กรุงเทพฯ: แพร์พิทยา, 2525.

ภาพประกอบ. (ร่างวัลชมเชย)

ยุพิน ธชาศรี. ว่าวไทย. ภาพโดย ธารรัตน์ สิงหนาท. กรุงเทพฯ:

สุวีรียาสาส์น, 2526. (ร่างวัลชมเชย)

สุทธิลักษณ์ อ่ำพันวงค์. เที่ยววัดโพธิ์. ภาพโดย ปราโมทย์ เจริญศรี.

กรุงเทพฯ: สุวีรียาสาส์น, 2527.

ประเภทคำประพันธ์

ฉะปะนีย์ นาครทรรพ. นิทานภาพพุทธรักษา. ภาพโดย นิรมิตร มงคลรัตน์.

กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก, 2524. (ร่างวัลชมเชย)

กรวดี วรรณกร. หญิงดี. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ, 2525. ภาพประกอบ.

(ร่างวัลชมเชย)

ช่อทิพย์ สิริลักษณ์. สัปดาห์สุภาสิต. เล่ม 1-3. ภาพโดย โกสินทร์ ชิตามร.

กรุงเทพฯ: บรรณกิจ, 2526. (ร่างวัลชมเชย)

กรวดี วรรณกร. สาวรุ่น. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ, 2527. ภาพประกอบ.

(ร่างวัลชมเชย)

2. หนังสือภาพสำหรับเด็กฉบับคณะกรรมการประกวดและได้รับรางวัล
ของการประกวดต้นฉบับหนังสือภาพสำหรับเด็ก พ.ศ. 2524 - พ.ศ. 2527 ซึ่งจัดโดยสมาคม
สมาคมพัฒนาการอ่านของเด็ก (สพอ) ด้วยการสนับสนุนจากธนาคารกสิกรไทยจำนวน 2

เรื่อง

หนังสือสำหรับเด็กชั้นประถมศึกษา (อายุ 9-11 ปี)

ประเภทบันเทิงคดี

มานิต ประภาษานนท์. เปลือกหอยกับความสุข. ภาพโดย สุธีรา
สาธิตภัทร. กรุงเทพฯ: กราฟิคอาร์ต, 2524.

ประเภทคำประพันธ์

วาณิช จรุงกิจอนันต์ ธรรมชาติคือครู. กรุงเทพฯ: สวิตา, 2526.
ภาพประกอบ.

รวมจำนวนหนังสือทั้งหมดที่จะทำการวิจัย 18 เรื่อง (21 เล่ม)

ตัวอย่างประชากร

ในการวิจัยนี้มีตัวอย่างประชากรทั้งหมด 300 คน จากโรงเรียนเทศบาล
ปากหนัง 1 จำนวน 96 คน เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ชั้นละ 32 คน
(ห้องละ 4 คน เป็นนักเรียนชาย 2 คน และนักเรียนหญิง 2 คน) จากโรงเรียนสตรี
ปากหนัง 96 คน เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ชั้นละ 32 คน (ห้องละ 4 คน)
และจากโรงเรียนปากหนัง 108 คน เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ชั้นละ 36 คน
(ห้องละ 4 คน) จำนวนนักเรียนทั้งหมดของแต่ละระดับ (ระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6
หรือ/และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) ที่เป็น ตัวอย่างประชากรมีจำนวนร้อยละ 20 ของจำนวนนัก-
เรียนทั้งหมดของแต่ละระดับ (สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จะใช้นักเรียนจาก 2 โรงเรียน
โรงเรียนละร้อยละ 10 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดซึ่งได้มาโดยการเลือกสุ่มด้วยวิธีจับฉลาก
ชื่อนักเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการวิจัยมีดังนี้ คือ

ก. ศึกษาและเตรียมงาน

1. สืบค้นและรวบรวมรายชื่อหนังสือสำหรับเด็กฉบับคณะกรรมการประกวดและ
ได้รับรางวัลเนื่องในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 ถึง พ.ศ. 2527
จากสูจิบัตรงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติและรายชื่อบริษัทหนังสือภาพสำหรับเด็กฉบับคณะกรรมการ

ประกวดและได้รับรางวัลของการประกวดต้นฉบับหนังสือภาพสำหรับเด็ก พ.ศ. 2524 - พ.ศ. 2527 ซึ่งจัดโดยสมาคมพัฒนาการอ่านของเด็ก (สพอ) ด้วยการสนับสนุนจากธนาคารกสิกรไทย รวมจำนวนหนังสือที่จะทำการวิจัยทั้งหมด 18 เรื่อง (21 เล่ม)

2. ศึกษาลักษณะที่ดีของหนังสือสำหรับเด็กในด้านเนื้อหา การใช้ภาษา และภาพประกอบจากเอกสารและแหล่งข้อมูลต่างๆ อันได้แก่

หนังสือ

กล่อมจิตต์ พลายเวช. หนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บรรณกิจ, 2526.

ฉวีวรรณ อุหาภินันท์. การทำหนังสือสำหรับเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บูรพาสาส์น, 2527.

บันทึก พุกกะวัน. วรรณกรรมกับเด็ก. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2521.

ปราณี เชียงทอง. วรรณกรรมสำหรับเด็ก. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น, 2526.

รัญจวน อินทรกำแหง. วรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ดวงกมล, 2520.

วรรณีย์ หิริสุนทร. ประวัตินักเขียนและนักวาดภาพหนังสือสำหรับเด็ก เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แพร่พิทยา, 2527.

วิริยะ สิริสิงห, บรรณาธิการ. การเขียนเรื่องสำหรับเด็ก. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น, 2524.

สุพัศรา ชุมเกตุ. วรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่น. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม: ภาคพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2522.

เอกสารอื่น ๆ

ภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย, สมาคม. รายงานการสัมมนา
เรื่องการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก. ณ. ศูนย์ฝึกอบรมครู
 กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 17-20 กุมภาพันธ์
 2515.

Books

Brown, James W.; Lewis, Richard B.; and Harclerod, Fred F.
A-V Instruction Materials and Methods. New York:
 McGraw-Hill Book Co., 1959.

Russell, David H. Children learn to Read. 2d ed. New York:
 Ginn Co., 1961.

Sutherland, Zena, and Arbuthnot, May Hill. Children and Books.
 5th ed. Glenview, Ill.: Scott-Foresman, 1977.

Articles

Jafa, Manorama. "Language for Writing for Children." Quoted in
 "Writers' Workshop on Children Books in Singapore, 18-22
 June." Unesco Newsletter 23 (January 1980): 10.

Shulevitz, Uri. "What's a Picture Book?" Wilson Library
Bulletin 55 (October 1980) : 99-101.

นำแนวคิดที่ได้จากแหล่งข้อมูลเหล่านี้มาสร้างแบบสอบถาม ซึ่งเป็นการกำหนด
 เกณฑ์หรือลักษณะหนังสือสำหรับเด็กที่ติด้านเนื้อหา การใช้ภาษา และภาพประกอบ
 สำหรับหนังสือสำหรับเด็ก 3 ประเภท คือ ประเภทบันเทิงคดี ประเภทสารคดี และ
 ประเภทคำประพันธ์ *

---

* ดูภาคผนวก ก. หน้า 168

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับหนังสือสำหรับเด็ก
ซึ่งได้แก่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บ.ฉ. จ้อย นันทวิชรินทร์ *

อาจารย์ประจำภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นางสาวจินตนา ไบกาชูปิ

นักวิชาการศึกษา 7

หัวหน้างานส่งเสริมการพัฒนาหนังสือ(งานส่งเสริม 2)

ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ

นายประเทศ สุขสถิตย์

นักวิชาการช่างศิลป์ 5

ฝ่าย เลขศิลป์

ศูนย์พัฒนาหนังสือ

กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ

นายสมเจตน์ ภาพศิษย์

หัวหน้างาน เลขศิลป์

ฝ่าย เลขศิลป์

ศูนย์พัฒนาหนังสือ

กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ

ท่านผู้ทรงคุณวุฒิเหล่านี้ได้ตรวจพิจารณา แก้ไข ให้ข้อเสนอนแนะ และ บางท่านได้
ให้คำสัมภาษณ์คือ นางสาวจินตนา ไบกาชูปิ ได้ให้คำสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก
เด็ก และ นายประเทศ สุขสถิตย์ ได้ให้คำสัมภาษณ์เรื่อง ภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็ก
ซึ่งนับว่าเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์มากต่อการสร้างแบบสอบถาม

4. นำข้อมูลที่ได้จากข้อ เสนอแนะและคำให้สัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขแบบ

* ปัจจุบันเป็นผู้อำนวยการห้องสมุดสถานสอนภาษา เอ. ยู. เอ.

สอบถามให้ถูกต้องและเหมาะสม หลังจากอาจารย์ที่ปรึกษาได้ตรวจพิจารณาแล้วจึงนำแบบ
สอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ข. การเก็บรวบรวมข้อมูล

นำหนังสือสำหรับเด็กจำนวน 18 เรื่อง (21 เล่ม) มาให้นักเรียนจำนวน
16-17 คน อ่านและตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่จะเป็นนักเรียนจำนวน 16 คน (ชาย 8
คน และหญิง 8 คน) ยกเว้นเรื่อง เปลือกหอยกับความสุข ธรรมชาติคือครู ลูกป่า
เที่ยววัดโพธิ์ และ นิทานภาพพุทธรักษา ให้เด็กนักเรียนชาย 8 คน และหญิง 9 คน อ่าน
และเรื่อง ชีวิตใต้ทะเลไทย และ สีกวาสุภาวิชิต ให้เด็กนักเรียนชาย 9 คน และหญิง 8 คน
อ่าน ทั้งนี้เนื่องจากจำนวนประชากรทั้งหมดมี 300 คน และหนังสือมีจำนวนทั้งสิ้น 18 เรื่อง
เด็กอ่านและตอบแบบสอบถามในช่วงเวลา 9.00 น. ถึง 11.00 น.
ในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ยกเว้นเรื่องที่มีความยาวเกิน 47 หน้า ได้แก่ ขนานอัยกลางทุ่งนา ลูกป่า
เพื่อนแท้ เหยี่ยวชากัน และ เที่ยววัดโพธิ์ ซึ่งเด็กจะนำไปอ่านต่อและตอบแบบสอบถาม
ที่บ้าน เด็กนักเรียนแต่ละคนจะอ่านเพียงคนละหนึ่งเรื่อง การกำหนดหนังสือแต่ละเรื่อง
ให้เด็กอ่านนั้นจะใช้วิธีการสุ่ม หนังสือทั้ง 18 เรื่องจะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ตามกลุ่มอายุ
เด็ก คือ กลุ่มแรกให้เด็กอายุ 9-11 ปี ซึ่งเป็นเด็กนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่
4-6 จำนวน 96 คน อ่าน 6 เรื่อง (จำแนกเป็นประเภทบันเทิงคดี 4 เรื่อง และ
คำประพันธ์ 2 เรื่อง) ส่วนหนังสือกลุ่มที่ 2 ให้เด็กอายุ 12-14 ปี ซึ่งเป็นเด็ก-
นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 204 คน อ่าน 12 เรื่อง แบ่งออกเป็น
ประเภทบันเทิงคดี 4 เรื่อง ประเภทสารคดี 4 เรื่อง และ ประเภทคำประพันธ์ 4 เรื่อง

ค. การวิเคราะห์ข้อมูล มีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด มาหาคำร้อยละตามความคิดเห็น
ของเด็กในแต่ละหัวข้อย่อยของแต่ละคำ โดยใช้สูตร

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

P = คำร้อยละตามความคิดเห็นของเด็ก

f = จำนวนของเด็กที่เห็นด้วย

n = จำนวนเด็กที่อ่านหนังสือเรื่องนั้น

2. หาค่าร้อยละรวมเฉพาะแต่ละค้ำคังกล่าว โดยใช้สูตร

$$P_t = \frac{f_1 + f_2}{N} \times 100$$

$$P_t = \text{ค่าร้อยละรวม}$$

$$f_1 + f_2 = \text{ผลบวกของจำนวนเด็กหญิงและชายที่เห็นด้วย}$$

$$N = \text{จำนวนเด็กทั้งสองกลุ่มที่อ่านหนังสือเรื่องนั้น}$$

3. หาค่าเฉลี่ยหึ่งสามค้ำคัง โดยใช้สูตร

$$P^- = \frac{P_1 + P_2 + P_3}{C}$$

$$P^- = \text{ค่าร้อยละเฉลี่ย}$$

$$P_1 + P_2 + P_3 = \text{ผลบวกของค่าร้อยละรวมของแต่ละค้ำคัง}$$

$$C = \text{จำนวนค้ำคังทั้งหมด}$$

และนำค่าเฉลี่ยของแต่ละเรื่องมาแปลความหมาย แล้วนำเสนอในรูปตาราง

การแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล: ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์คังต่อไปนี้

ถ้าค่าร้อยละหรือร้อยละเฉลี่ยคังแต่ 65.0 ขึ้นไป หมายความว่า มีคุณภาพตามเกณฑ์อยู่ในระดับดีมากหรือเด็กชอบมากที่สุด

ถ้าค่าร้อยละหรือร้อยละเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 55.0 ถึง 64.9 หมายความว่า มีคุณภาพตามเกณฑ์อยู่ในระดับดีหรือเด็กชอบมาก

ถ้าค่าร้อยละหรือร้อยละเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 45.0 ถึง 54.9 หมายความว่า มีคุณภาพตามเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลางหรือเด็กชอบปานกลาง

ถ้าค่าร้อยละหรือร้อยละเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 35.0 ถึง 44.9 หมายความว่า มีคุณภาพตามเกณฑ์อยู่ในระดับการปรับปรุงหรือเด็กชอบน้อย

ถ้าค่าร้อยละหรือร้อยละเฉลี่ยคังแต่ 34.9 ลงมา หมายความว่า มีคุณภาพตามเกณฑ์อยู่ในระดับใช้ไม่ไค้หรือเด็กชอบน้อยที่สุด

และ ถ้าค่าร้อยละเฉลี่ยเกินกว่า 50.0 ขึ้นไป แสดงว่าผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย